

“Parlo de la Manresa franquista dels 60 i no de la d’abans per no fer-ho d’orella”

Jaume Serra Fontelles (Manresa, 1946) publica a Edicions de 1984 la novel·la *Nit de vetlla*, situada en una ciutat anomenada Remansa, fàcilment identificable per Manresa, un Nadal de principi dels 60. Autor de la novel·la *Desitja'm sort, Madeleine* (1985), premi Ciutat d'Alacant 1974, havia abandonat la narrativa pels texts dramàtics. La seva activitat professional ha estat la de realitzador de televisió.

Jaume Serra Fontelles publica la novel·la *Nit de vetlla*, a les Edicions de 1984.

—El nom en clau de la ciutat indica que heu escrit una novel·la, però com que és fàcilment identificable indiqueu també que realment teniu la voluntat de parlar de la Manresa autèntica, no?

—Del tot. Remansa és un anagrama de Manresa. Evidentment, hi ha coses reals i coses inventades. Per acabar d'indicar que Remansa és un anagrama, he fet dir a un personatge que Remansa podria dir-se Mansera. També és una manera de distanciar Manresa

en el temps, d'allunyar-la, fer-la esborradissa darrere els anys escolats. No és per a amagar-la. Els noms dels carrers, de les entitats i dels topònims dels pobles del voltant són autèntics. I també els noms d'alguns personatges. L'únic que he trabuicat és el nom de la ciutat.

—El tret literari més evident de la novel·la és que el diàleg, predominant, no és costumista, sinó literari. És tens, ple de rèpliques. Creatiu. I enginyós.

—Sí. Conforma la tònica i el ritme de la novel·la. A la novel·la no passa res, no hi ha acció, però hi ha una tensió, sempre, gràcies precisament al diàleg.

—És un diàleg teatral.

—Si us heu fixat en el meu currículum deveu haver vist que he escrit unes deu obres de teatre, i és evident que he utilitzat la meua experiència teatral a l'hora d'estructurar-la. No ho he comptat, però calculo que cap a un 80% de la novel·la són diàlegs.

—El protagonista és un exiliat republicà que torna a la seva ciutat. Més enllà de les discussions polítiques, de les ferides obertes, fins i tot entre republicans, hi domina la desconfiança. La gent s'ha endurit, s'ha tornat malfiada.

—És veritat. Evidentment. És l'esperit de l'època franquista.

—La nota de la contracoberta diu que la biografia *L'ombra d'un maquis*, que vàreu publicar fa vuit anys, és un preludi de la novel·la. Però el protagonista no és un maquis, i als anys de la novel·la, els 60, ja havien desaparegut.

—És el preludi en el sentit que és la biografia d'un maquis que apareix a la novel·la, el Manyo, un dels personatges més importants.

—El fet que el protagonista es mogui de nit fa que no pugueu fer la crònica de la ciutat, només dels personatges que surten a la nit, marginats i estrofolaris.

—La cita de Kafka que obre el llibre contesta això. “La vella i insalubre ciutat jueva que perdura dins de nosaltres —diu Kafka— és molt més real que la nova i higiènica ciutat de l'entorn. Desperta, progressa en un somni: nosaltres mateixos som només un fantasma de temps passats.” Sembla que Kafka m'ho escrigués expressa-

ment per a mi.

—Ens ha sorprès que situeu la novel·la als anys 60, i no als 50. Els 60 la gent comença a mirar el futur amb esperança i el pes de la guerra civil s'ha alleujat.

—Sí, la situo al 62 però podria ser als 50. Si la situo als 60 és perquè en tinc coneixement directe, perquè vaig conèixer-ne els personatges. Emmarcada als 50 hauria hagut de treballar més d'orella.

—Penseu que Manresa és especialment diferent de les altres capitals de comarca?

—Penso que sí. La manera de ser dels manresans, especialment el tarannà derrotista, la fan especial. Després veus que el derrotisme és molt català, i que a Manresa no en tenen l'exclusiva, però hi és molt remarcat.

—Per què heu fet una novel·la i no una obra de teatre?

—Necessitava que el fred, els carrers i els espais, des de les pensions als bordells, en fossin protagonistes. I com que a la meua vida m'he mogut en el món àudio-visual, en el fons per a mi aquesta novel·la es com un guió cinematogràfic. Molts detalls, observacions, gestos, són visuals més que no psicològics, com el reflex de llum en un racó fosc.

Lluís Bonada